

Peti međunarodni speleološki kongres

STUTTGART 21—26. IX 1969.

U prisutnosti oko 350 delegata iz 24 zemlje, sa svih 5 kontinenata, u novoj zgradi sveučilišta u Stuttgartu prof. dr Lehman je pozdravio i otvorio Kongres. Na žalost, iz političkih razloga Kongresu je prisustvovalo vrlo malo učesnika iz socijalističkih zemalja, iz Poljske i SSSR niti jedan, iako su imali prijavljene referate.

Od petnaestak Jugoslavena koji su zastupali pojedine zavode i institucije, najbrojniji su bili predstavnici Slovenije, a iz Hrvatske su prisustvovali dr Mirko Malez sa suprugom kao predstavnik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, ing. Srećko Božičević iz Instituta za geološka istraživanja u Zagrebu i ing. Veljko Segre, predstavnik Komisije za speleologiju PSJ. Značajno je napomenuti da su sva trojica bili, odnosno jesu aktivni članovi Speleološkog odsjeka PD »Željezničar«.

U samom Stuttgartu, jedini vanjski znak da se održava Kongres, bila je izložba »Švapske pećine« u gradskoj banci, te mala vijest u novinama, radiju i televiziji u povodu prijema za sudionike.

Radni dio Kongresa odvijao se u šest sekcija. Članovi iz Jugoslavije su imali 11 prijavljenih referata:

- 1a Morfologija krša
- 1b Hidrogeologija krša (Božičević, Malinar i Uzunović)
- 2 Speleogeneza (Gams, Gavrilović i Habe)
- 3 Biospeleologija-paleontologija (Curčić i Malez)
- 5 Turizam u pećinama
- 6 Dokumentacija, tehnička speleologija i služba spašavanja (Bohinec i Božić).

Na žalost, referati Božića i Malinara zbog odsutnosti autora nisu mogli biti prezentirani, a uslijed bolesti prisutnih autora, Uzunovićev referat pročitao je drug Habe, a referat ing. Božičevića ing. Segre. Rad u sekcijama 5 i 6 bio je s planinarske strane najinteresantniji.

U sekciji »Turizam u pećinama« održano je 9 referata, koji su razmatrali mogućnosti pećina za liječenje, opći razvoj speleoturizma, turističke pećine u Slovačkoj, Austriji i švapskim Alpama te umjetne tvorevine pri uređivanju pećina. Vrlo interesantno, s komercijalnom gledišta, bilo je predavanje o južnoafričkom speleoturizmu, administraciji i planovima (vid'eli smo kako se pećine dopunjavaju s plastičnim ukrasima).

Interesantan je problem nove flore u vezi s rasvjetom pećina — intenzitetom, trajanjem i vrstom rasvjetnog tijela. Za vrijeme stručne ekskurzije vidjelo se kako se i mali objekti mogu učiniti atraktivnim i interesantnim izvorom prihoda malih komunala pa čak i privatnih ugostitelja. Nasuprot tome čuli smo mišljenje rukovodilaca velikih turističkih pećina o nerentabilnosti ulaganja u mnogo malih objekata, nego o isključivom primatu jednog velikog atraktivnog objekta, s punim komforom, jer suvremeni, znatiželjni turist nema vremena da obilazi niz objekata, on želi naći sve na jednom mjestu.

U sekciji »Dokumentacije, tehnička speleologija i služba spašavanja« bilo je održano 16 referata. Rad na izradi dokumentacije u A-

ustriji prikazao je g. Trimmel, koji je i vodio ovu sekciju. Kroz diskusiju usvojen je niz zaključaka i tumačenja.

Usvojeno je tumačenje da je dužina nekog speleološkog objekta jednaka dužini glavnog kanala zajedno sa svim sporednim kanalima. Za dubinu je zaključeno da je to krajnja kota koja se može izmjeriti, tako je npr. Crveno jezero kod Imotskog, ponor dubine 519 m, iako mu je razina vode na —200 m, jer je dubina vode izmjerena sa 319 m. Usvojen je zaključak da je, tehnički gledano, podzemni fenomen svaki objekt gdje je potrebna neka oprema za spuštanje. S geomorfološke strane dolina je površinski fenomen, a propala dolina podzemni. Ponor je svaki vertikalni speleološki objekt kojem dubina barem dva puta premašuje najveću širinu otvora.

Usvojen je i prijedlog Mađara da se Komisija preimenuje u »Komisiju za dokumentaciju« kao i da se dokumentacija sredi po geografskoj grupaciji.

Lista najdužih i najdubljih objekata dopunjena je na samom Kongresu, jer iz Jugoslavije nisu bili ranije dostavljeni novi podaci. Za Križnu jamu u predjamskom sistemu dana je nova dužina od 6466 m umjesto stare od 1149 m, Vetricna kod Zagreba dana je s novom dužinom od 4516 m i dodana je novootkrivena Jopića pećina kod Karlovca s dužinom od 3500 m, a kod najdubljih objekata dodano je Crveno jezero s dubinom od 519 m i ponor Mamet na Velebitu sa 206 m dubine. Zaključeno je da treba redovito slati podatke i da će Komisija davati izvještaj svake druge godine.

Pod pojmom tehničke speleologije bila su svrstana predavanja koja su davala neka tehnička rješenja odnosno načine istraživanja. U ovoj podgrupi bilo je najmanje prijavljenih i održanih referata.

Kompletnu ekipu za spasavanje poslali su Belgijanci, koji i vode ovu Komisiju. Prikazali su opremu i način uskladištenja po stelazama raznih boja, ovisno o namjeni opreme. Sličnu opremu imaju Austrijanci i Nijemci, a donekle i Amerikanci. Kod svih ekipa vođa ili odgovorna osoba nosi šljem jarko crvene boje, dok svi ostali nose jednoobrazno obojene šljemove. To je zbog toga da se zna čije naloge treba izvršavati.

Organizacija spašavanja u Belgiji je centralizirana, pri svakom objektu postoje table s uputom koga treba zvati u slučaju nezgode. Centralni dispečer prve pomoći poziva najbližu ekipu. Vodeni su razgovori o dolasku grupe belgijskih spasavalaca u Jugoslaviju gdje bi održali predavanja.

Na plenarnoj sjednici primljena je Holandija u članstvo Unije i riješena su pitanja financiranja i formiranja novih komisija odnosno potkomisija. Komisija za speleoslužbu spasavanja i dalje će izdavati publikacije uz pomoć Unije.

Za predsjednika Unije ponovno je izabran prof. Geze iz Francuske, a sljedeći kongres bi se održao u ČSSR.

Cjelokupni izvještaj i materijali s kongresa nalaze se u Komisiji za speleologiju PSJ odnosno PSJ.

Ing. Veljko Segre